

Hoofdstuk 7 Pasiphaë over mannen

Ariadne zocht die avond haar moeder op, Pasiphaë. Het was lang geleden dat ze een serieus gesprek hadden gehad. Pasiphaë nam haar dochter bij de hand en leidde haar naar haar eigen megaron in het paleis, genaamd de 'Gynaikonites', haar privévertrekken waar - behalve haar persoonlijke dienstmeisjes - niemand anders mocht komen.

Wacht even, zei Ariadne, en ze haalde een bol dun touw uit haar zak en bond het ene eind vast aan een ring in de muur. Ze liep toen met haar moeder mee en liet de bol touw achter haar rug afrollen. Pasiphaë vroeg zich af, en vroeg dan ook aan Ariadne, waar dit goed voor was? Welnu, zei Ariadne: ik wil niet verdwalen, en ik weet dat het paleis als een labyrint is, dus dit is mijn voorzorgsmaatregel!

Wat knap van jou, zei haar moeder, ik zou hier nooit aan gedacht hebben, maar ik moet toegeven dat ik ook soms wel eens de weg kwijtraak in dit paleis!

Wat interessant trouwens dat je ons paleis een labyrint noemt! ging haar moeder verder. Je weet natuurlijk wel wat dat woord letterlijk betekent in de taal van de Feniciërs: huis van de dubbele bijl? Dit verwijst naar het familiewapen van Europa van de bijl met tweesnijdende kop. Maar jij geeft een hele nieuwe betekenis aan het woord, zoals in: huis van verwarrend veel kamers en gangen, waarin je kunt verdwalen. Dit laat zien dat onze taal altijd evolueert.

Och, zei Ariadne, Daedalus heeft mij dit kunstje ooit geleerd, en het werkt fantastisch kan ik je zeggen. Je moet alleen oppassen dat de draad niet breekt.

Luister mijn liefste, begon Pasiphaë, toen ze in haar megaron zaten, ik heb het gehoord van de stier, en dit betekent natuurlijk dat je vader Koning zal worden.

Maar er is iets dat je moet weten over mannen in het algemeen, en over je vader in het bijzonder, voordat je zaken met ze gaat doen!

Oké, zeg het maar, zei Ariadne, een beetje met tegenzin. Ze vreesde een vermoeiende preek. Wat wist haar moeder van mannen dat zij, Ariadne, nog niet wist?

Mannen zijn allemaal hetzelfde, vertelde haar moeder aan Ariadne. Ze willen allemaal maar één ding en één ding bovenal, en dat is om gemeenschap te hebben met ons vrouwen. Dat is wat ze willen, en dat is wat je vader ook wil!

Het is precies waar je grootvader Zeus altijd naar op zoek was en er volgens mij ook altijd naar zal blijven streven.

Ach mama, zei Ariadne, vertel eens iets nieuws! De liefde bedrijven! Dacht je dat ik dat niet wist?

Hoe mooi en zorgzaam zijn vrouw ook mag zijn, ging haar moeder onverdroten verder, de man is altijd op zoek naar nieuwe vrouwen of meisjes om er gemeenschap mee te hebben. Dit is echt verreweg het belangrijkste dat je moet begrijpen over mannen!

Maar moeder, antwoordde Ariadne, wil je nou zeggen dat mijn vader niet te vertrouwen is? Dat hij andere vrouwen heeft naast jou zelf? Je bent toch een fantastisch mooie vrouw, en ook nog eens een Godin zelfs? Ben je niet een beetje al te achterdochtig?

Mijn lieve meid, lachte Pasiphaë, je vader is een goed mens. Maar hij is een man! Hij is wijs en hij is dapper, geschikt om een Koning en een leider van mannen te worden. Maar hij is slechts een man, en ook nog eens een zoon van Zeus.

Zoals je heel goed weet, is Zeus onze allerhoogste God.

Ja dat weet ik heus wel, zei Ariadne.

Zeus is getrouwd met Hera, een van de mooiste Godinnen ter wereld. Hera heeft een prachtig figuur, ze heeft mooie grote ogen, en een ranke nek. Ze blijft eeuwig jong, eeuwig blijft ze perfect. Wist je dat wel? Maar Zeus vond het hoe dan ook toch nodig om de bekoorlijke Europa naar Kreta te ontvoeren.

Je hebt het nu over mijn grootmoeder, of niet? zei Ariadne.

Europa was een mooie jonge prinses van Fenicië, dochter van Koning Agenor, vervolgde Pasiphaë. Dat weet je natuurlijk, maar wist je hoe Europa naar Kreta is gekomen? Zeus ontvoerde haar, weet je, in de gedaante van een stier, die de piepjonge Europa ertoe verleidde om bovenop hem te klimmen, en haar vervolgens over de zeeën naar Kreta droeg, waar hij gemeenschap met haar had. Dit alles natuurlijk zonder medeweten, laat staan de instemming van Hera, zijn goddelijke vrouw.

Ariadne zei: maar moeder, hoe kon Zeus Europa er nou in vredesnaam toe dwingen om op zijn rug te klimmen? Ariadne vond het verhaal moeilijk te geloven. Ze kon het zich gewoon niet voorstellen ...

Mijn lieve dochter, zei Pasiphaë, vergeet niet dat Zeus een almachtige God is. Hij kan alles, hij kan elke vorm aannemen, niets kan hem tegenhouden.

Maar wacht even, laat me je een drankje inschenken voordat we verder gaan.

Pasiphaë ging naar haar kleine keukentje, waar ze een soort laboratorium had opgezet om haar drankjes en poedertjes te bereiden.

Ze was een tijdje bezig met het mengen van verschillende stoffen en poeders, en presenteerde vervolgens een bokaal aan haar dochter.

Wat is dit, mama? vroeg Ariadne, een beetje achterdochtig.
Drink het, mijn lief, en je zult levendig ervaren wat er met je grootmoeder is gebeurd.

Ik zal je het hele verhaal vertellen, maar als je dit kleine drankje neemt, zul je zelf meemaken hoe het echt was.

Ariadne dronk het drankje gehoorzaam. Bijna onmiddellijk voelde ze dat er iets vreemds met haar gebeurde. Het was alsof al haar zintuigen extra scherp werden. Ze hoorde vogels buiten babbelen en zelfs muizen ritselen in een verre hoek van de kamer. Toen haar moeder begon te vertellen, was het voor Ariadne alsof ze de ervaring van Europa zelf opnieuw beleefde. Ariadne was stomverbaasd!

De mooie jonge prinses Europa was op een groene weide, in de buurt van Cyrene, tussen de kudde koeien van haar vader, Koning Agenor van Fenicië. De jonge Europa plukte bloemen, gekleed in haar transparante tuniek, haar welgevormde borsten schenen er doorheen, toen een fijn gevormde mooie stier haar naderde.

De stier legde zich neer aan haar voeten en had een prachtige saffraankleurige krokus in zijn bek. De jonge prinses was in het begin een beetje bang, maar ze was vooral ook nieuwsgierig, in het bijzonder naar de krokus, en geleidelijk aan verloor ze haar angst voor het prachtige beest.

De stier bood haar eerst zijn borst aan om te strelen, die heel zacht en aangenaam aanvoelde voor het jonge meisje.

Hij bood haar daarna zijn hoorns aan, om er kettingen van bloemen van de velden omheen te winden. Daarna legde hij zich voor haar neer, zodat ze gemakkelijk op zijn rug kon klimmen. Europa wilde de stier beklimmen, ze wist niet waarom, maar ze wilde het gewoon. Ze had een innerlijke drang waartegen geen weerstand mogelijk was.

Ze klom dan ook bovenop de stier.

Nauwelijks zat ze echter op de stier, of deze stond meteen op en begon naar het zandstrand te lopen.

Haar hofmeisjes schreeuwden en renden haar achterna, maar het mocht niet baten. De stier galoppeerde gezwind naar de noordelijke oever. De jonge Europa was erg bang toen de stier de zee inging, en toen ze achterom keek, zag ze haar vaders land snel achter zich in de verte verdwijnen. Ze hield een hoorn van de stier vast met haar rechterhand om te voorkomen dat ze viel, de andere hand rustte op de rug van de stier.

Haar doorzichtige tuniek fladderde in de noordenwind, haar borsten ontbloot - die hadden Zeus het meest aangetrokken. De magnifieke stier stopte zijn valse hoeven niet eerder dan tot hij zijn prijs over de zee naar het land dat later Kreta genoemd zou worden had gedragen.

Gaat het, mijn lief? vroeg haar moeder en schudde haar dochter zachtjes bij de schouders.

Ariadne ontwaakte uit haar droom en keek haar moeder aan, niet helemaal begrijpend wat er met haar aan de hand was. Waar ben ik? vroeg ze. Wat gebeurt er met me?

Je hebt zojuist de ervaring van je grootmoeder Europa herbeleefd, toen Zeus haar naar Kreta ontvoerde. Ja, Ariadne, je zag nu zelf hoe mooi en aantrekkelijk de jonge Europa was. Toen Zeus dit zag, werd hij verliefd op haar en hij was vastbesloten om haar te hebben. Maar wacht, ik moet even naar het toilet.

Pasiphaë moest even een plasje doen, en gebruikte daarvoor het toilet dat net buiten haar woonkamer was aangelegd. Ze trok daarna aan een schuifje in de wand om het toilet door te spoelen. Ja dit was een luxe waarover Pasiphaë tot haar grote genoegen vermocht te beschikken, met dank aan de briljante architect Daedalus die het watercloset ontworpen had. Er waren er drie in het paleis.

Maar moeder, hoe kan Zeus hier nou mee weggekomen zijn? vroeg Ariadne toen haar moeder weer terug was. Ze was nog steeds een beetje in de war.

Het is immers niet alleen mijn vader Minos die uit deze relatie is geboren, maar ook zijn broers Rhadamanthys en Sarpedon, nietwaar? Hoe kan dit zijn?

Pasiphaë zei: Zeus maakte slim gebruik van de diensten van Asterion. Hij beloofde Asterion dat hij een heel lang en voorspoedig leven zou leiden, als hij zou trouwen met zijn prachtige Europa, en haar kinderen zou opvoeden alsof ze de zijne waren.

Asterion, die een weduwnaar was en al een dochter had, die trouwens Kreta heette, Asterion stemde hiermee in, en toen Europa haar eerste zoon baarde, noemde Asterion hem de zijne en gaf hem de naam Minos.

Asterion werd met de hulp van Zeus Koning van het land dat hij noemde naar zijn dochter, Kreta, en Zeus hield zijn belofte en gaf hem vijf keer de normale levensduur van een mens.

Zeus bezocht het paar vele malen in latere jaren en Asterion kende geen jaloezie. Uit de vrijages met Zeus baarde zijn vrouw Europa hem nog twee zonen, die door Asterion net zo makkelijk ook als de zijne werden aanvaard, en zij werden Rhadamanthys en Sarpedon genoemd.

Dus Hera heeft nooit wantrouwen gehad? vroeg Ariadne. Pasiphaë antwoordde: Oh ja natuurlijk wist ze er van. Wij vrouwen zijn toch niet achterlijk? Dit was niet de eerste keer dat Zeus omgang had met andere vrouwen. Maar wat kun je doen als je man de allerhoogste God is? Ze probeerde hem natuurlijk wel tegen te houden, maar het mocht niet baten. Weet je, zijn broer Poseidon hielp Zeus ook. Net als zijn zoon Hephaistos.

Poseidon liet de stier over de zee draven, wel wetend wat hij van plan was, met dit mooie meisje op zijn rug. En Hephaistos, de goddelijke goudsmid, vervaardigde de meeste geschenken die Zeus het meisje aanbood.

Mannen zijn nu eenmaal mannen, weet je!

Dus wat je eigenlijk zegt, is dat mijn vader niet te vertrouwen is, omdat zijn vader een vreemdganger is? vroeg Ariadne.

Pasiphaë antwoordde: Nee Ariadne, dat heb ik niet gezegd. Ik heb alleen maar gewezen op de tekortkomingen die elke en iedere man heeft. Je vader is in wezen een goed mens, voor zover mannen dat kunnen zijn. Zoals je heel goed weet ben ik zelf een onsterfelijke Godin, hoewel niet zo hoog geplaatst als Hera of Aphrodite. Toen Zeus me vroeg om met zijn sterfelijke zoon te trouwen, had ik natuurlijk mijn voorwaarden. Ik eiste van Zeus om aan Minos een langere levensduur te geven dan normaal voor sterfelijke mannen.

Ik vertelde ook aan Zeus dat ik op hem rekende om Minos Koning van Kreta te maken. Zeus beloofde me om zijn best te doen voor zijn zoon. Zeus' broer Poseidon beloofde ook om te helpen. Het was daarom op zich een goed plan van je, Poseidon om een teken te vragen.

Ariadne vertelde haar moeder over haar ervaringen in de golven aan de oostelijke kust, en hoe ze zich als één met Poseidon had gevoeld.

Je bent toch niet met hem naar bed geweest? vroeg haar moeder. Of wel? Kijk me eens aan ...

Ariadne ontkende dit, nee echt niet ma, zei ze, maar haar moeder keek haar wantrouwend in de ogen. Je moet jezelf echt bewaren voor je toekomstige echtgenoot, lieverd, zei Pasiphaë.

Ja moeder, ik weet het. Maak je geen zorgen!

Minos is voorbestemd voor grote prestaties, vervolgde Pasiphaë. Ik ben blij dat jij, mijn slimste dochter, zo bereidwillig bent om je vader te helpen bij wat hem te doen staat. Maar vergeet niet om voor jezelf te zorgen! Je bent nog steeds een sterfelijke vrouw, lieve Ariadne, maar als je goed oplet en als je verstandig handelt, kun je ook voor jezelf onsterfelijkheid bereiken!

Ik heb jou de naam Ariadne gegeven, wat zo veel betekent als 'de meest heilige, de meest kuise'. Maar dat wil niet zeggen dat je niet met interessante mannen om zou moeten gaan! Integendeel, ik raad je juist aan om dat te doen. Je moet alleen oppassen met wie je omgaat, en wat je met hen doet.

Ariadne ging in gedachten even terug naar de duizend vingers van Poseidon die haar gestreeld hadden. Zou ze dit aan haar moeder moeten opbiechten? Nee, besloot ze. Waarom? Ik heb toch de liefde niet met hem bedreven?

Denk gewoon goed na over wat ik je zojuist verteld heb over mannen, en wat ze het meest van alles willen, ging haar moeder verder. Het zijn mannen die het land regeren, maar wij vrouwen zijn het die de heerschappij hebben over mannen, zolang we ze laten geloven dat zij de baas zijn. Dat geldt ook voor de Goden.

Als ik jou was, zou ik niet verder gaan met Poseidon. Hij is een boosaardige en rancuneuze God, die zich maar al te graag laat gelden en de mensen een lesje leert als iets hem niet helemaal aanstaat. Je hebt hem nu voor even gecharmeerd, en met een mooi resultaat ook, maar iedereen die met Poseidon te maken krijgt komt uiteindelijk in de problemen. Poseidon is trouwens al getrouwd, en er zijn andere Goden die meer geschikt zijn voor jou. Ik zal het er eens met je vader over hebben, en kijken wat we kunnen arrangeren.

O mijn God moeder, arrangeer alsjeblieft niets voor mij, zei Ariadne. Ik kan heel goed voor mezelf zorgen, weet je.

Goed, misschien is arrangeren een beetje overdreven uitgedrukt, laten we zeggen: we zullen zien wie je kunt ontmoeten, nu je een koninklijke prinses zult worden. Het gaat allemaal om kansen, weet je? En de beslissing is uiteindelijk helemaal aan jou.

Met die opmerking zeiden de twee vrouwen elkaar goedenacht, en Ariadne liet haar moeder alleen in haar megaron.

Ze volgde het touw terug en liep naar haar eigen privévertrekken in het paleis, de woonkamer uit, de hal door, onder de schildering van de dolfinen door – ze wist dat die er was, maar kon hem in het duister niet zien -, en maar verder door de duistere gangen van het paleis, tot ze bij haar eigen afdeling aankwam en haar dienstmeisjes haar naar bed hielpen.

Het was een lange en vermoeiende dag geweest, en Ariadne sliep als een roos.

Fresco met dolfijnen en andere zeedieren in het Megaron van de Koningin in het Minoïsche paleis van Knossos, Kreta, Griekenland

Hoofdstuk 30 Ontmoeting op het strand

Het was al weer vele jaren later, op een mooie zaterdagochtend in de zomer, toen Ariadne en haar ouders in het paleis van Phaistos verbleven. 's Ochtends bij het ontbijt vertelde ze haar moeder dat ze slecht had geslapen, omdat al haar kleren vuil waren, terwijl ze die avond een afspraak had met Dionysus. Ze wilde daar natuurlijk wel goed voor de dag komen. Ariadne had er van wakker gelegen, zei ze, en wilde er iets aan gaan doen.

Ach kind, je kleren, zei Pasiphaë, die kan je toch ook gewoon door je dienstmeiden laten wassen? Maar waarom ga je er niet lekker een dagje op uit naar het strand? Je kunt dan, als je dat zelf wilt doen, je kleren wassen in de monding van de Timpaki, en meteen een dagje heerlijk luieren en zwemmen. Neem dan meteen wat meer kleding mee, want er is was genoeg ...

Zo gezegd, zo gedaan, en Ariadne vertrok direct naar de monding van de Timpaki, een kleine rivier tussen Hagia Galini en Kommos, een paar kilometer ten westen van het paleis van Phaistos. Ze werd vergezeld door vijf dienstmaagden. Ze reisden per paard en wagen naar de zuidwestelijke kust, waar deze kleine rivier de zee in stroomde. Het kleine gezelschap liet de paarden rusten op een wit zandstrand nabij de monding van de rivier, en Ariadne met de blanke armen en haar dienstmeisjes spanden de paarden uit en leidden ze naar de rivier om te drinken.

Nadat ze de kleren die ze had meegenomen hadden gewassen en op het gras te drogen hadden gelegd, deed Ariadne als eerste al haar kleren uit en sprong in het water, en meerdere van haar dienstmaagden volgden haar voorbeeld. Twee van de meiden bleven achter om op de paarden te letten.

De meiden hadden veel plezier in het water, met onderduiken en elkaar onder water trekken, en het water in elkaars gezicht spetteren.

Hun gelach en hun hoge kreetjes waren honderden meters verderop nog te horen, als er tenminste iemand in de buurt zou zijn. Maar er was niemand om hen te horen, althans daar ging Ariadne van uit.

Na een aantal buitengewoon hoge gillettjes echter werd de schipbreukeling wakker, die in de struiken langs het strand verborgen lag, uit een diepe slaap. De naakte man zag er zo op het oog uit als een zwerver, met zijn lange verwarde bos haar en zijn onverzorgde baard. De argeloze toeschouwer zou niet hebben kunnen vermoeden dat dit een beroemde krijgsman was. Maar niemand was zich zelfs maar van zijn aanwezigheid bewust.

De man luisterde naar de hoge stemmetjes van de meiden in de rivier. Op handen en voeten kroop hij uit zijn schuilplaats, als een eenzame wolf die onraad rook, terwijl er vage en onduidelijke figuren om zijn hol rondwaren, mogelijk met kwaad in de zin, altijd is hij dan alert en klaar om in actie te komen.

Vanuit het dichte bladerdek langs de monding van de rivier zag hij de vier meisjes baden en lol hebben, een grandioos uitzicht voor een man. Ook zag hij de beide andere meisjes die op de paarden pasten. Er waren in de wijde omtrek geen andere mannen te bekennen.

Eventjes overwoog de aangespoelde krijger dat hij mogelijk bij de Amazonen voet aan land had gezet, maar deze gedachte verwierp hij al snel weer, toen hij zich realiseerde dat deze mooie jonge meisjes bij nadere beschouwing geen enkel teken van hardheid vertoonden, dat met het dragen van wapens of met ervaringen in het gevecht in verband gebracht zou kunnen worden. Zijn het misschien sirenen, of zijn het ondines? zo vroeg hij zich af.

Hij overwoog dat het gevaarlijk kon zijn, maar besloot toch om contact te gaan leggen. De schipbreukeling realiseerde zich dat hij deze meisjes niet met goed fatsoen in zijn huidige staat zou kunnen benaderen, poedelnaakt als hij was, vooral omdat de meisjes in de rivier zelf ook naakt waren. Dit zou voor beide partijen gênant zijn. Hij ging dan ook op zoek naar wat twijgen en bladeren om zijn naaktheid mee te bedekken.

Al snel zag hij kans een soort van rok van bladeren om zijn middel te binden. Hij bond zijn woeste lange haar in een knot en liep over het witte zand in de richting van de groep paarden waar de twee geklede meisjes stonden.

Hij zwaaide met zijn armen om hun aandacht te trekken, maar de dienstmaagden hadden alleen maar aandacht voor de groep meiden in de rivier, en de krijgsman zou hen beiden gemakkelijk hebben kunnen doden voordat ze zich zelfs maar realiseerden dat hij er was. Maar dit was gelukkig zijn bedoeling niet.

Toen de man de twee dienstmaagden van een paar meter afstand aansprak, draaiden ze zich naar hem om, en ze schrokken zich wezenloos.

In feite stonden ze van schrik als aan de grond genageld, en staarden ze de halfnaakte man uit de wildernis aan die plotseling uit het niets tevoorschijn was gekomen.

Hij probeerde ze gerust te stellen, en zei: neem me niet kwalijk, dames, dat ik jullie aan het schrikken maak met hoe ik er uitzie. Geloof me, ik meen het goed met jullie. Mijn schip is vergaan op zee, en ik ben aangespoeld in dit mooie land, dat mij niet bekend is. Ik was op weg naar mijn thuisland, ver in het noorden gelegen, nog voorbij Elis, na de grote oorlog in Troje, waarin ik voor de eer van Koning Menelaos van Sparta heb gevochten, wiens vrouw Helena ontvoerd was door Paris van Troje.

Nadat de schipbreukeling zo een tijdje tegen de meiden aan het praten was, ontspanden ze zich een beetje, want ze realiseerden zich dat deze man geen kwaad in de zin had.

Een van de meiden rende naar hun meesteres, prinses Ariadne, en waarschuwde haar dat er een vreemde man bij de paarden stond, een man die het in oubollige taal over de oorlog in Troje had.

Ariadne en haar gevolg haastten zich om de rivier uit te komen en hun kleren weer aan te trekken, en ze liepen naar het strand waar die vreemde man zou zijn.

Nadat Ariadne zichzelf had voorgesteld aan de vreemdeling in de rok van bladeren, en hem had verwelkomd in haar land, mede namens haar vader de Koning, legde de man aan Ariadne uit dat hij op weg terug was naar huis, zijn geliefde vaderland, nadat hij vele jaren in Troje gevochten had, toen zijn schip was vergaan, en hij hier was aangespoeld.

Ariadne was verbaasd dat deze vreemde man – die zijn naam niet genoemd had – op de weg terug was uit Troje. Onze legeraanvoerder, mijn neef Idomeneus, en zijn manschappen zijn al lang geleden teruggekeerd, zei ze.

Toen ze de naam Idomeneus noemde was de schipbreukeling tot tranen geroerd, en hij zei: mijn goede vriend Idomeneus, woont die in jullie land? Dan moet dit Kreta zijn. En u moet dan een verre nazaat van Minos zijn, de Grote! Ik smeed u om mij naar de Koning te brengen, naar Idomeneus, zodat ik hem kan weerzien en kan omhelzen, om zeker te weten dat hij nog in leven is! Ik weet zeker dat Idomeneus zich mij zal herinneren!

Maar Ariadne had een ander idee. Over Idomeneus zei ze maar even niets. Hier, zei ze tegen de schipbreukeling, hier heeft u eenvoudige kleren om uw naaktheid te bedekken. We hebben ze zojuist in de rivier gewassen, dus maakt u zich geen zorgen.

Alleen stel ik voor dat u zichzelf ook eerst zult gaan baden in de rivier, want met alle respect, u ruikt niet helemaal fris. Hier heeft u een amfora met kostelijke olie, zodat u zichzelf kunt verzorgen.

Wij zijn hier enkel met meiden, en kunnen u dus niet met goed fatsoen meenemen in onze wagen. Je weet nooit wat de mensen er van zullen zeggen ... Maar let op, dan zeg ik u hoe u het paleis van mijn vader kunt vinden.

Na de vreemdeling de nodige aanwijzingen te hebben gegeven vertrok Ariadne met haar dienstmeisjes in de richting van het paleis, de vreemdeling verbouwereerd achterlatend, een amfora met olie in de ene en een stapeltje kleren in zijn andere hand.

Terwijl Ariadne met haar dienstmaagden het paleis bereikte en de meiden hielp om de kleding naar binnen te dragen, was de vreemdeling te voet onderweg van het strand naar het paleis van Phaistos. Het was een goed uur lopen, en het weer was mistig, wat de vreemdeling wel goed uitkwam. Hij had geen behoefte aan nieuwsgierige blikken van de bewoners van het land.

Toen de vreemdeling het paleis bereikte was hij onder de indruk van de aanblik ervan. Het was een enorm gebouw, zoals het oprees uit de mist, goed geconstrueerd, met een grote stenen muur eromheen.

De vreemdeling bewonderde de mooie blauw geglazuurde fries. Hij merkte op dat de toegangsdeuren van goud waren, met zilveren deurposten in een bronzen dopel, en een zilveren latei er boven. Aan weerszijden stonden gouden en zilveren stieren op wacht.

Voor het imposante paleis was ter weerszijden van de toegangsweg een fraaie boomgaard aangelegd met hoge, zwaar beladen vruchtbomen van appel, peer en granaatappel, zoete vijgen en olijven.

In de verdere omgeving zag de vreemdeling, als de mist af en toe wat optrok, omvangrijke wijngaarden waar hoveniers bezig waren de wijnranken te verzorgen.

De schipbreukeling liet deze aanblik enige tijd op zich inwerken, en overdacht de situatie. Het was hem duidelijk dat hij hier met een nobele vorst te maken zou krijgen.

Snel sprong de vreemdeling over de drempel, en betrad het paleis. Hij liep over de bronzen vloer in de ruime hal en begaf zich in de richting van Minos en Pasiphaë, die hij aan de andere kant van de zaal ontwaarde en die hij meteen als de leiders van het volk identificeerde.

Echter nauwelijks had de vreemdeling voet over de drempel gezet of hij werd geflankeerd door een zestal paleiswachten dat hem de weg versperde.

De vreemdeling rechtte zijn rug en riep vanuit de verte Pasiphaë aan: Nobele vorstin, na vele omzwervingen kom ik tot u met mijn smeekbede, hier aan de voet van uw echtgenoot de Koning, en van al uw nobele gasten: moge Zeus hen een vreugdevol leven schenken, en moge de rijkdom van dit paleis en van uw eer en goede naam overgaan op uw nageslacht. Maar hoor mijn smeekbede: ik heb genoeg gedoold, en de meest verschrikkelijke ontberingen geleden. Laat mij alstublieft zo spoedig mogelijk huiswaarts keren, om mij eindelijk na al die jaren weer bij mijn vrouw en mijn zoon te kunnen voegen.

Na aldus gesproken te hebben ging de vreemdeling zitten, tussen de as in de grote open haard waar hij juist langs liep toen de wachters hem tegenhielden.

Maar Minos, die meteen doorhad dat hier geen ordinaire zwerver voor hem zat in zijn open haard, liep op de vreemdeling af en pakte hem bij zijn rechter arm, en leidde hem naar de zilveren troon waarop zijn zoon Androgeus gezeten was. Androgeus was zo vriendelijk zijn troon aan de vreemdeling af te staan.

Een van de dienstmaagden waste de handen en de voeten van de vreemdeling, en het hoofd van de huishouding bracht hem brood in een zilveren korf, en allerlei heerlijkheden om te eten. Een ander mengde de wijn en schonk die uit in zilveren kelken voor alle aanwezigen.

Minos sprak vervolgens tot zijn gasten: vrienden, edelen van het volk van Kreta, laat ons nu allen de maaltijd gebruiken. Maar als jullie allemaal genoeg hebben gegeten en gedronken stel ik voor dat jullie huiswaarts keren. Morgen zullen wij dan een grote bijeenkomst beleggen van de wijzen en de raadgevers van het volk, om te bespreken hoe wij deze vreemdeling gastvriendelijk kunnen ontvangen, en hoe wij hem zoals hij dat wenst zo spoedig mogelijk naar zijn vaderland kunnen brengen, hoe veraf dat ook gelegen moge zijn.

Niemand zal de vreemdeling intussen iets aandoen en hem zal niets overkomen totdat hij voet zal hebben gezet op zijn eigen land: welk Lot hem daar wacht is in de schoot der Goden verborgen!

De vreemdeling antwoordde op deze toespraak van de Koning, en zei: wijze en gastvrije vorst, mijn dank is groot voor de ontvangst die ik in het midden van de nobelen van uw volk mag ervaren. Als u zich de ernstigste tegenslagen en de zwaarste ontberingen voor de geest haalt die een mens kunnen overkomen, dan kunt u zich wellicht voorstellen wat ik heb meegemaakt sinds ik de heilige stad van Troje verwoest heb.

Maar het verhaal van de lijdensweg die de Goden mij hebben toebedeeld zou te lang zijn om hier te kunnen vertellen. Ondanks mijn leed, zal ik mij graag laven aan uw spijs en uw drank, want niets is erger dan de lege maag die onwillekeurig de aandacht van een man opeist, niettegenstaande zijn ellende en zijn zware gemoed.

En mijn gemoed is zwaar, maar toch verlangt mijn maag ernaar gevoed te worden, waardoor mijn lijden naar de achtergrond verdwijnt. Laat mij, miserabele, dan bij het ochtendgloren terugkeren naar mijn geliefde vaderland, al was het maar om daar te sterven, na de gewelfde zalen van mijn huis nog een keer te hebben teruggezien, en mijn geliefde vrouw en zoon.

Alle aanwezigen waren onder de indruk van de welsprekendheid van de vreemdeling, die weliswaar een enigszins archaisch taalgebruik had, maar toch een gevoelige snaar bij hen wist te raken, en ze zeiden: laten we hem inderdaad morgen een rank schip ter beschikking stellen om hem naar zijn vaderland te brengen, waar dat ook moge zijn.

Na de maaltijd te hebben genuttigd namen de gasten afscheid en gingen huiswaarts, de vreemdeling achterlatend in het gezelschap van Minos, Pasiphaë en Androgeus. Ariadne was uit met Dionysus.

Pasiphaë zei toen tegen de vreemdeling: laat mij dan de eerste zijn die u vraagt wie u bent, en waar u vandaan komt? En hoe komt u eigenlijk aan de kleding die u draagt, nu u immers bent aangespoeld aan onze kust?

Maar de vreemdeling ontweek een direct antwoord op haar vragen, en zei: Koningin, het zou veel te ver voeren om mijn lijdensweg van begin tot eind aan u uiteen te zetten, zo veel beproevingen hebben de Goden mij laten ondergaan. Laat mij in antwoord op uw vragen dit zeggen: er is een eiland, Ogygia genaamd, ver van hier over de wijnkleurige zee, waar de wonderschone nimf Kalypso woont, met haar mooie haren, dochter van de Titaan Atlas. Niemand van de Goden of de stervelingen gaat met haar om, maar ik had het ongeluk op haar eiland aan te spoelen nadat Zeus mijn schip met zijn bliksem getroffen had en al mijn dierbare vrienden verdronken.

Kalypso verwelkomde mij in haar huis en deed alles om het mij naar de zin te maken, want, zo bleek, ze wilde mij als haar echtgenoot. Ze beloofde zelfs om mij eeuwige jeugd te schenken en mij onsterfelijk te maken, maar mijn hart behoorde al aan een ander toe, en zij kon het niet bereiken. Zeven hele jaren verbleef ik bij de mooie Godin, en hield ik vol dat ik naar mijn eigen echtgenote terug wilde keren, toen ze mij eindelijk liet gaan.

Kalypso heeft mij geholpen een vlot te bouwen en gaf mij een grote hoeveelheid proviand mee om de lange tocht over zee te doorstaan, maar Poseidon zette de winden tegen mij op en deed mij schipbreuk lijden. Een grote afstand heb ik door zee gezwommen, tot ik de kust van uw land bereikte waar ik ben aangespoeld, en waar ik uitgeput in een diepe slaap ben gevallen.

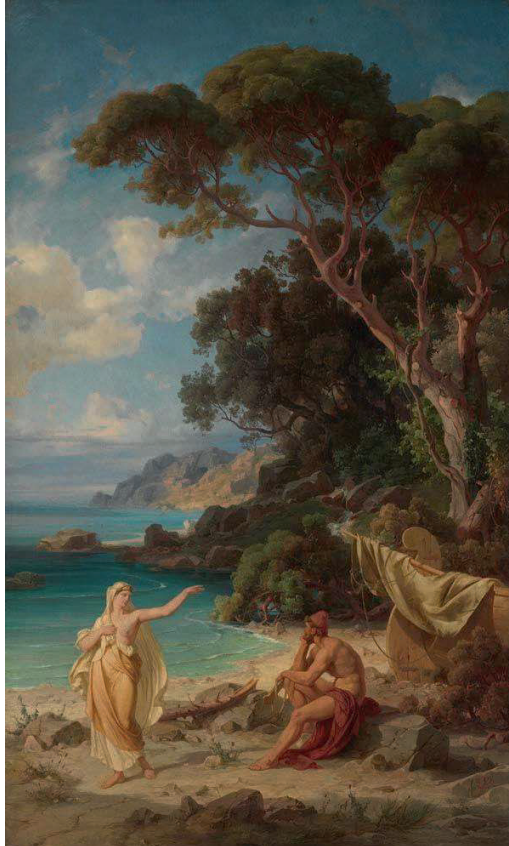
Toen ik daaruit wakker werd zag ik bij de rivier uw dochter die de was aan het doen was met haar dienstmaagden. Zij is het die mij deze kleren heeft gegeven, en mij de weg heeft gewezen naar uw paleis.

Minos zei: dat was niet juist van Ariadne, ze had u mee moeten nemen in haar wagen en u naar het paleis moeten brengen, nu u haar als eerste van mijn landgenoten had aangesproken. Wij zijn immers een gastvrij volk!

De vreemdeling zei echter: mijn Heer, neem uw dochter niets kwalijk, want zij is boven iedere kritiek verheven. Zij heeft mij gevraagd haar naar uw paleis te volgen, maar ik heb dat aanbod afgeslagen, beducht als ik was voor de reacties die de mensen daarop zouden kunnen geven. Als men zo'n mooie jonge vrouw ziet in het gezelschap van een oude zwerver, dan kunnen daar praatjes van komen ...

Pasiphaë zag dat de vreemdeling uitgeput was, en gaf daarop bevel om hem onder te brengen in een van de mooiste gastenvertrekken in het paleis, en het bed daar op te maken met mooie en wollige purperen dekens.

Nadat zij het bed hadden opgemaakt kwamen de dienstmaagden naar de vreemdeling toe, met fakkels in de hand om hem voor te gaan naar zijn slaapvertrek. Daar legde de schipbreukeling zich te ruste, en sliep de slaap van de rechtvaardigen.

Kalypso neemt afscheid van Odysseus. Friedrich Preller de Oudere (1804 - 1878) (olieverf op doek, 1864)